

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: KAL6B01**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alkotmányjog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Constitutional Law
4. **A szak(ok), szakirányok megnevezése :** közös modul **NKE**
5. **A tanórák száma:**
 - 5.1. összóraszám: 45 óra előadás és szeminárium
 - 5.1.1. Nappali munkarend: 30 óra előadás + 15 óra gyakorlat
 - 5.1.2. Levelező munkarend: 20 óra előadás
 - 5.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 óra előadás + 1 óra gyakorlat
6. **Kreditérték:** 2 kredit
7. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 2. félév
8. **Az oktatás nyelve:** magyar
9. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
10. **A tantárgyfelelős kar/tanszék/szakcsoport (intézet) neve:** Államtudományi- és Közigazgatási Kar, Alkotmányjogi Intézet
11. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása:** Prof. Dr. Halász Iván PhD egyetemi tanár
12. **A tantárgy oktatói:** Prof. Dr. Halász Iván, intézetvezető egyetemi tanár, Prof. Dr. Sente Zoltán, egyetemi tanár, Dr. Takács Albert, habilitált egyetemi docens, Dr. Schweitzer Gábor, habilitált egyetemi docens, Dr. Gárdos-Orosz Fruzsina, egyetemi docens, Dr. Bódi Stefánia, egyetemi docens, Dr. Cserny Ákos, egyetemi docens, Dr. Téglási András PhD egyetemi adjunktus, Dr. Erdős Csaba, egyetemi adjunktus, Dr. Téglásiné Dr. Kovács Júlia, egyetemi tanársegéd, Dr. Horváth Attila, egyetemi tanársegéd, Dr. Orbán Balázs, egyetemi tanársegéd
13. **Az oktatók elérhetősége:** Halasz.Ivan@uni-nke.hu,
14. **A tantárgy szakmai tartalma:**

Bevezetés az alkotmányjog tanulmányozásába, amibe beleértendő az alkotmány, az alkotmányozás és az alkotmányjog fogalmának a tisztázása és elhelyezése a közjogon belül. A polgári és magyar alkotmányfejlődés főbb irányainak a bemutatása, a kezdetektől az Alaptörvényig. Az alkotmányjog alapvető fogalmainak a megismerése – a jogállamiság elve, a népszuverenitás és népképviselés elve. Ezen belül fontos a politikai közösség fogalmának a tisztázása és a demokratikus választási rendszer főbb elveinek, illetve szabályainak a prezentálása. A magyar jogforrási rendszer és a nemzetközi jog-unions jog-nemzeti jog problematikájának a tisztázása. A gazdasági alkotmány. A kurzus második nagy témáját az alapvető jogok és kötelezettségek képezik. Bemutatásra kerül az alapjogok kialakulása, a generációkra való csoportosítása, e jogok érvényesülésének garanciális rendszere, sajátosságai, lehetséges korlátozások, aztán konkrétan az egyes alapvető jogok és kötelezettségek.

15. **A tantárgy tananyagának leírása: (tematika)**

- 14.1. Az alkotmányjog fogalma, rendszertani elhelyezése és forrásai. Az alkotmány fogalma és egyes típusai.
- 14.2. A polgári alkotmányfejlődés fő irányai.
- 14.2. A magyar alkotmányfejlődés 1989 előtt és után. Az Alaptörvény születése.
- 14.3. A jogállamiság elve.
- 14.4. Népszuverenitás és népképviselés. A szuverenitás felfogás fejlődése. Közvetett és közvetlen demokrácia kapcsolata és intézményei. Népszavazás.
- 14.5. A politikai közösség fogalma (nép-nemzet-nemzetiség). Pártok és más akaratformáló tényezők. A nemzetiségek jogai.
- 14.5. A választójog kérdése és a magyar választási rendszer alapjai.
- 14.6. A magyar jogforrási rendszer.
- 14.7. A nemzetközi és a magyar jog viszonya. Az EU joga és a magyar jog.

- 14.8. A gazdasági alkotmány, az állam és egyház, a család, a szülő és gyerek viszonya.
 14.9. Az alapvető jogok kialakulása, fogalma, csoportosítása és forrásai.
 14.10. Az alapvető jogok garanciái és lehetséges korlátozása. Alapvető kötelességek.
 14.11. Alapvető személyi jogok és szabadságok. Az élethez való jog, az emberi méltóság, a diszkrimináció tilalma.
 14.12. A vallásszabadság és lelkiismereti szabadság. A tulajdonhoz való jog.
 14.13. A személyi biztonsághoz való jog, az ártatlanság védelme, a tisztességes eljáráshoz, illetve a jogorvoslathoz való jog és a bírósághoz való fordulás joga. Az adatvédelem és az információs önrendelkezési jog stb.
 14.14. Alapvető politikai jogok és szabadságok.
 14.15. Gazdasági, szociális és kulturális jogok. Harmadik generációs jogok.

16. Kompetenciák leírása:

A tantárgy keretében a hallgatók megszerzik az alapvető jelentőségű alkotmányjogi ismereteket. Megismerkednek a polgári és azon belül a magyar alkotmányfejlődés legfőbb állomásaival, a modern demokratikus alkotmányjog alapfogalmaival, továbbá a jelenlegi magyar közjogi rendszer főbb sajátosságaival, az Alaptörvény szerkezetével és tartalmával. A kurzus során a hallgatók megtanulnak tájékozódni az alapvető jogok és szabadságok rendszerében, megismerkednek azok jelentőségével, történetével, osztályozásával és garanciáival. E kompetenciák birtokában a hallgatók később képesek lesznek eligazodni az egész jogrendszer tanulmányozásában és elemzésében.

17. Évközi tanulmányi követelmények, az aláírás megadásának feltételei:

Általános feltételek, illetve, a minden szemeszter első előadásán elhangzó tantárgyi tájékoztató szerint.

18. Az értékelés módszere

Kollokvium, ötfokozatú értékelés. Vizsga: írásban és/vagy szóban.

19. Vizsgakövetelmények

Az Alkotmányjogi Intézet tételsort bocsát ki. A vizsga tartalmát az előadásokon elhangzottak, valamint az alább megnevezett kötelező irodalom anyaga képezi. A hatályos joganyag ismerete szükséges.

20. Irodalomjegyzék:

Kötelező irodalom:

Balogh Zsolt – Balogh-Békesi Nóra – Cserny Ákos – Halász Iván – Patyi András – Téglási András – Tóth Norbert: Alkotmányjog. (szerk.: Cserny Ákos) NKE, Budapest, 2013. ISBN. 978-615-5344-28-2

Ajánlott irodalom:

Jakab András: Az európai alkotmányjog nyelve. NKE, Budapest, 2016.

Bende Zsófia - Halász Iván (szerk.): Összehasonlító alkotmányjog. NKE KTK, Budapest, 2014. 11-38.

Trócsányi László – Schanda Balázs (szerk.): Bevezetés az alkotmányjogba. Budapest, HVG-Orac, legújabb kiadás

Smuk Péter (szerk.): Alkotmányjog III. Alapjogok. Győr, Universitas, (legújabb kiadás)

Budapest, 2016. október 22.

Prof. Dr. Halász Iván PhD
 egyetemi tanár